

III

(Akty przygotowawcze)

Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny

540. SESJA PLENARNA EKES-U, 23.1.2019–24.1.2019

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Wniosek dotyczący dyrektywy Rady zmieniającej dyrektywę 2006/112/WE w zakresie wprowadzenia szczegółowych środków technicznych dotyczących funkcjonowania docelowego systemu VAT dotyczącego opodatkowania wymiany handlowej między państwami członkowskimi

[COM(2018) 329 final – 2018/0164 (CNS)]

(2019/C 159/05)

Sprawozdawca: **Krister ANDERSSON**
Współsprawozdawca: **Giuseppe GUERINI**

Konsultacja	Rada Unii Europejskiej, 11.7.2018
Podstawa prawna	Art. 113 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Sekcja odpowiedzialna	Sekcja ds. Unii Gospodarczej i Walutowej oraz Spójności Gospodarczej i Społecznej
Data przyjęcia przez sekcję	20.12.2018
Data przyjęcia na sesji plenarnej	24.1.2019
Sesja plenarna nr	540
Wynik głosowania (za/przeciw/wstrzymało się)	163/0/2

1. Wnioski i zalecenia

1.1. EKES z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji w sprawie zastąpienia przejściowego systemu VAT dla opodatkowania wymiany handlowej między państwami członkowskimi, który został wprowadzony ponad 25 lat temu i nadal obowiązuje. Wyjście poza system przejściowy jest zasadniczym krokiem w kierunku ukończenia przejścia na docelowy system VAT oparty na zasadzie miejsca przeznaczenia w odniesieniu do opodatkowania towarów w stosunkach między przedsiębiorstwami oraz ważnym osiągnięciem potwierdzającym ciągłą konsolidację rynku wewnętrznego UE.

1.2. EKES ponownie ⁽¹⁾ wzywa Komisję do rozważenia, w jaki sposób można by najszybciej wdrożyć wspólny system obejmujący zarówno usługi, jak i towary, co pozwoli ograniczyć przewidywane problemy wynikające z istnienia dwóch różnych systemów dla towarów i usług. Jednak Komisja wielokrotnie opowiadała się za stopniowym dwuetapowym przejściem do nowego systemu, który obejmowałby w pierwszym etapie towary, a w drugim przyszłym etapie – usługi.

1.3. EKES podkreśla znaczenie kontynuowania prac nad drugim etapem, gdyż traktowanie towarów i usług w taki sam sposób na potrzeby podatku VAT byłoby korzystniejsze dla wzrostu gospodarczego i skuteczniejsze z punktu widzenia zwalczania oszustw.

1.4. EKES podkreśla, że pewne nierozstrzygnięte kwestie nadal pozostają otwarte pomimo tego, że wniosek Komisji ma kompleksowy charakter i jest dobrze opracowany. Proponowany system faktycznie zyskałby na wprowadzeniu jednoznacznych przepisów lub jasności co do ustanawiania zasad dotyczących zarządzania wierzytelnościami nieściągalnymi i zwrotami w ramach punktu kompleksowej obsługi (ang. OSS). Ponadto można by było podać i uszczegółowić dodatkowe definicje takich pojęć jak „platforma handlowa” i „platformy”.

⁽¹⁾ Zob. poprzednie opinie EKES-u „Plan działania w sprawie VAT” (Dz.U. C 389 z 21.10.2016, s. 43); „Pakiet reform dotyczący podatku VAT (I)” (Dz.U. C 237 z 6.7.2018, s. 40); „Pakiet reform dotyczący podatku VAT (II)” (Dz.U. C 283 z 10.8.2018, s. 35).

1.5. EKES odnotowuje, że zaproponowany system wywoła pewne skutki w zakresie przepływów pieniężnych ze względu na pobieranie podatku VAT od transgranicznej dostawy towarów między przedsiębiorstwami, na skutek czego sprzedający uzyska dochód z tytułu przepływów pieniężnych, a kupujący poniesie koszty z tytułu przepływów pieniężnych. Koszt kapitału będzie jednak ogólnie wyższy, ponieważ czas odzyskania VAT będzie zawsze dłuższy niż okres zatrzymania VAT przez sprzedającego. Ponadto dzięki systemowi kompleksowej obsługi zróżnicowany okres rozliczeniowy będzie pochodną okresów sprawozdawczych państw członkowskich, terminów płatności obowiązujących w krajowych organach podatkowych oraz skuteczności organów podatkowych w zakresie zwrotu VAT do kraju kupującego.

1.6. EKES wzywa do dalszej analizy tych aspektów, by zapobiec ich negatywnemu wpływowi na jednolity rynek i zapewnić pewność i przewidywalność nowo tworzonego systemu VAT, a tym samym zmniejszyć koszty przestrzegania przepisów i obciążenia administracyjne.

1.7. EKES domaga się stosowania w państwach członkowskich jasnych i proporcjonalnych kryteriów definiujących pojęcie „podatnika certyfikowanego” (ang. CTP), w celu ułatwienia jak najszerszego dostępu do statusu CTP. Aby osiągnąć cel przyświecający nowemu systemowi opartemu na miejscu przeznaczenia, korzystne byłoby zharmonizowanie ram czasowych, w których państwa członkowskie muszą rozpatrzyć wniosek o uzyskanie statusu podatnika certyfikowanego. Państwa członkowskie powinny niezwłocznie rozpatrywać wnioski o uzyskanie statusu podatnika certyfikowanego, aby umożliwić przedsiębiorstwom kontynuację działalności bez niepotrzebnych przerw, opóźnień i obciążeń administracyjnych spowodowanych niepewnością. Jednocześnie Komisja Europejska powinna uważnie monitorować funkcjonowanie statusu podatnika certyfikowanego, aby uniknąć możliwych nadużyć i braku jednolitości regulacyjnej, zwłaszcza w początkowych miesiącach stosowania.

1.8. EKES podkreśla, że sprawnie funkcjonujący punkt kompleksowej obsługi ma kluczowe znaczenie dla wdrożenia nowego systemu opartego na miejscu przeznaczenia. Bez w pełni rozwiniętego punktu kompleksowej obsługi opartego na audytach w kraju pochodzenia, skalowalnych uproszczeń i możliwości kompensowania naliczonego podatku VAT ze wszystkich państw członkowskich, każdy system oparty na miejscu przeznaczenia doprowadzi do radykalnego zwiększenia obciążeń administracyjnych, zwłaszcza dla MŚP.

1.9. Ponadto EKES wyraża obawę, że omawiany wniosek może okazać się zbyt dużą przeszkodą zarówno dla MŚP, jak i przedsiębiorstw typu start-up. Komitet uważa, że wszystkie transgraniczne dostawy towarów między przedsiębiorstwami powinny odbywać się w ramach systemu odwrotnego obciążenia, do czasu aż docelowy system zostanie w pełni wdrożony, a zwrot VAT będzie odbywał się terminowo.

1.10. EKES zaleca przeprowadzenie odpowiednich inwestycji w sprzęt i oprogramowanie IT w celu odpowiedniego rozwinięcia solidnego i niezawodnego punktu kompleksowej obsługi umożliwiającego efektywne zarządzanie znaczną ilością szczególnie chronionych informacji i gwarantującego szybkie i bezpieczne funkcjonowanie systemu, z korzyścią zarówno dla europejskich przedsiębiorstw, jak i dla organów administracji podatkowej. Takie inwestycje mają strategiczne znaczenie dla uniknięcia niekorzystnych rezultatów w okresie przechodzenia ze starego systemu na nowy, co będzie wiązać się ze znaczącymi kosztami adaptacyjnymi, które w miarę możliwości powinny zostać zminimalizowane poprzez odpowiednią cyfryzację.

1.11. EKES podkreśla potrzebę dalszej współpracy między państwami członkowskimi w celu zwalczania oszustw oraz konieczność ciągłej analizy w tym zakresie, aby zagwarantować, że proponowany system nie doprowadzi do nowych rodzajów nadużyć i strat w zakresie ściągania podatku. Opodatkowanie transgranicznych transakcji między przedsiębiorstwami przyczyni się do zwiększenia łącznej kwoty VAT w systemie. Może to zwiększyć prawdopodobieństwo wystąpienia innych rodzajów oszustw, wycieków oraz strat w zakresie ściągania podatku. Podatnik w państwie członkowskim, w którym występuje znacząca luka w VAT, będzie działał jako poborca wobec państw członkowskich, w których luka w VAT jest mniejsza.

1.12. EKES zaleca zacieśnienie współpracy między krajowymi administracjami podatkowymi i organami odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów podatkowych w celu zwiększenia skuteczności nowego systemu VAT opartego na miejscu przeznaczenia, zarówno pod względem jego efektywności w zwalczaniu oszustw, jak i wiarygodności przynoszącej korzyść europejskim przedsiębiorstwom. Taka współpraca powinna obejmować m.in. automatyczną wymianę informacji i danych, a także okresowe sprawozdania i analizy dotyczące funkcjonowania nowego systemu, zwłaszcza w pierwszych latach jego stosowania.

1.13. Na koniec EKES odnotowuje, że europejskie przedsiębiorstwa zyskałyby na szeroko zakrojonej akcji komunikacyjnej przeprowadzonej przez Komisję w celu odpowiedniego wyjaśnienia, w sposób jasny i praktyczny, głównych cech nowego systemu VAT i konkretnych korzyści, które reforma VAT ma przynieść europejskim firmom i ich rozwojowi.

2. Wstęp i ogólne informacje

2.1. W ramach planu działania w sprawie VAT, przyjętego w kwietniu 2016 r. ⁽²⁾, Komisja Europejska opublikowała wniosek dotyczący dyrektywy Rady wprowadzającej szczegółowe zmiany techniczne do przepisów UE dotyczących podatku od wartości dodanej („VAT”) ⁽³⁾. Proponowana dyrektywa zmienia około dwustu artykułów dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 ⁽⁴⁾, które zostaną dostosowane w celu wprowadzenia szczegółowych środków technicznych dotyczących funkcjonowania docelowego systemu VAT dotyczącego opodatkowania wymiany handlowej między państwami członkowskimi (zgodnie z zasadą miejsca przeznaczenia).

2.2. Wniosek Komisji zastępuje przepisy przejściowe obowiązujące od dnia 1 stycznia 1993 r. i zawiera szczegółowe przepisy dotyczące wewnątrzunijnego handlu między przedsiębiorstwami (B2B), w ramach którego krajowe i transgraniczne transakcje dotyczące towarów będą traktowane w taki sam sposób. Ponadto służy on jako pierwszy z dwóch kroków regulacyjnych – z których jeden dotyczy towarów, a drugi usług – podjętych przez Komisję w celu osiągnięcia prostszego i bardziej odpornego na oszustwa docelowego systemu VAT w handlu wewnątrzunijnym.

2.3. Wniosek Komisji wprowadza istotne zmiany w dyrektywie VAT z myślą o osiągnięciu następujących korzyści dla przedsiębiorstw i budżetów krajowych: (i) uproszczenie opodatkowania towarów; (ii) stworzenie jednego portalu internetowego dla przedsiębiorstw („punktu kompleksowej obsługi”); (iii) ograniczenie biurokracji; (iv) przypisanie sprzedawcy ogólnej odpowiedzialności za pobór VAT.

2.4. Główne zmiany obejmują usunięcie pojęcia „wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów”, zgodnie z którym do celów VAT handel towarami między przedsiębiorstwami jest podzielony na dwie transakcje: sprzedaż zwolniona z VAT w państwie członkowskim pochodzenia oraz opodatkowane nabycie w państwie członkowskim przeznaczenia. Zostanie ono zastąpione nowym pojęciem „wewnątrzunijnej dostawy towarów”, zgodnie z którą transgraniczne dostawy towarów między przedsiębiorstwami w obrębie Unii będą stanowiły jedną transakcję do celów VAT.

2.5. Zmiany proponowane przez Komisję obejmują również: (i) nowy wyjątek od ogólnej zasady, zgodnie z którą za miejsce wewnątrzunijnej dostawy towarów uznaje się miejsce, w którym towary te znajdują się w momencie zakończenia ich wysyłki lub transportu do nabywcy; (ii) zmianę, która określa jednolity przepis dotyczący momentu wymagalności VAT w odniesieniu do wewnątrzunijnych dostaw towarów; (iii) nowy artykuł, zgodnie z którym do zapłaty VAT zobowiązany jest odbiorca towarów, o ile uzyskał status podatnika certyfikowanego. Według Komisji wniosek ma ponadto ograniczyć nawet o 41 mld EUR rocznie transgraniczne oszustwa związane z VAT.

3. Uwagi ogólne

3.1. EKES z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji w sprawie zastąpienia przejściowego systemu VAT dla opodatkowania wymiany handlowej między państwami członkowskimi, który został wprowadzony ponad 25 lat temu i nadal obowiązuje. Wyjście poza system przejściowy jest zasadniczym krokiem w kierunku ukończenia przejścia na docelowy system VAT oparty na zasadzie miejsca przeznaczenia w odniesieniu do opodatkowania towarów w stosunkach między przedsiębiorstwami oraz ważnym osiągnięciem potwierdzającym ciągłą konsolidację rynku wewnętrznego UE.

3.2. EKES jest zaniepokojony związanymi z tym kosztami dla przedsiębiorstw, a w szczególności dla MŚP. Muszą one dostosować swoje systemy w celu przestrzegania przepisów dotyczących handlu zarówno w Europie, jak i poza nią. Bardzo istotne jest, by nowe wymogi sprawozdawcze dotyczące VAT nie stały się częścią wniosku lub jego realizacji. Takie zmiany zwiększyłyby jedynie koszty przestrzegania przepisów.

3.3. W poprzednich opiniach EKES wezwał Komisję do zbadania sposobu jak najszybszego wdrożenia wspólnego systemu obejmującego zarówno usługi, jak i towary, co pozwoli ograniczyć przewidywane problemy wynikające z istnienia dwóch różnych systemów dla towarów i usług ⁽⁵⁾. Komisja jednak wielokrotnie opowiadała się za stopniowym, dwuetapowym przejściem na nowy system.

⁽²⁾ COM(2016) 148 final.

⁽³⁾ COM(2018) 329 final.

⁽⁴⁾ Dyrektywa Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz.U. L 347 z 11.12.2006, s. 1).

⁽⁵⁾ Zob. poprzednie opinie EKES-u „Plan działania w sprawie VAT” (Dz.U. C 389 z 21.10.2016, s. 43); „Pakiet reform dotyczący podatku VAT (I)” (Dz.U. C 237 z 6.7.2018, s. 40); „Pakiet reform dotyczący podatku VAT (II)” (Dz.U. C 283 z 10.8.2018, s. 35).

3.4. Dlatego przed objęciem usług Komisja i krajowe organy podatkowe będą mogły ocenić rezultaty działania nowego systemu VAT opartego na miejscu przeznaczenia pod kątem: (i) skuteczności zwalczania nadużyć finansowych; (ii) kosztów przestrzegania przepisów ponoszonych przez europejskie przedsiębiorstwa; (iii) zarządzania nową strukturą przez organy podatkowe.

3.5. EKES ma nadzieję, że wybór stopniowego i wolniejszego przejścia na nowy system VAT pozwoli w bliskiej przyszłości na stworzenie wyjątkowego i wydajnego docelowego systemu obejmującego zarówno towary, jak i usługi. Podczas stopniowego wdrażania można będzie z korzyścią wyciągnąć wnioski z pierwszych wyników funkcjonowania nowego systemu jedynie w odniesieniu do towarów.

3.6. Należy jednak zauważyć, że docelowy system VAT jest oczekiwanym od ponad 25 lat drugim etapem po wprowadzeniu systemu przejściowego. EKES podkreśla zatem znaczenie kontynuowania prac nad drugim etapem. Gdyby towary i usługi traktowano w ten sam sposób, system VAT bardziej sprzyjałby wzrostowi gospodarczemu i byłby odporniejszy na nadużycia finansowe.

3.7. Choć przedstawiony wniosek ma szeroki zakres, EKES pragnie podkreślić fakt, że niektóre kwestie pozostają nadal nierozstrzygnięte. Na przykład proponowany system zyskałby na wprowadzeniu przejrzystych przepisów lub jaśniej określonych zasad dotyczących wiarytelności nieściągalnych, zarządzania zwrotami w ramach systemu kompleksowej obsługi, płatności na rachunek oraz definicji „platformy handlowej”, „platform” itd. Wątpliwości w tym zakresie, wraz z ujemnymi przepływami pieniężnymi, skłonią przedsiębiorstwa do podjęcia działań minimalizujących ryzyko. EKES oczekuje dalszego zbadania tych aspektów, aby zapobiec negatywnym skutkom na jednolitym rynku.

3.8. Patrząc z innej perspektywy, warto zauważyć, że europejskie przedsiębiorstwa zyskałyby na szeroko zakrojonej akcji komunikacyjnej przeprowadzonej przez Komisję w celu odpowiedniego wyjaśnienia, w sposób jasny i praktyczny, głównych cech nowego systemu VAT, oraz czerpały konkretne korzyści, które reforma VAT ma zapewnić z myślą o wspieraniu europejskich firm i ich wzrostu gospodarczego.

3.9. Opodatkowanie transgranicznych transakcji między przedsiębiorstwami przyczyni się do zwiększenia łącznej kwoty VAT w systemie. Może to zwiększyć prawdopodobieństwo wystąpienia innych rodzajów nadużyć finansowych, wycieków oraz strat w zakresie ściągania podatku. Podatnik w państwie członkowskim, w którym występuje znacząca luka w VAT, będzie działał jako poborca wobec państw członkowskich, w których luka w VAT jest mniejsza. W związku z tym EKES podkreśla potrzebę dalszej współpracy między państwami członkowskimi w celu zwalczania nadużyć finansowych oraz konieczność ciągłej analizy w tym zakresie, aby zagwarantować, że proponowany system nie doprowadzi do nowych rodzajów nadużyć finansowych i strat w zakresie ściągania podatku.

4. Główne zmiany w dyrektywie 2006/112/WE

4.1. Obecny podział transakcji dotyczącej towarów na dwie części do celów VAT – dostawa zwolniona w państwie wyjścia towarów i „wewnątrzwspólnotowe nabycie opodatkowane” w państwie członkowskim przeznaczenia – zostanie zastąpiony pojedynczą transakcją o nazwie „wewnątrzunijną dostawą towarów”, gdzie słowo „wewnątrzwspólnotowe” zastępuje się słowem „wewnątrzunijna” ⁽⁶⁾.

4.1.1. Przejście na pojedynczą transakcję jest konieczne do wprowadzenia nowego systemu VAT opartego na zasadzie opodatkowania w państwie członkowskim przeznaczenia i prawdopodobnie uprości zarządzanie administracyjne pojedynczymi transakcjami. Z drugiej strony, zniesienie odniesienia do „Wspólnoty Europejskiej” w całym tekście dyrektywy 2006/112/WE jest niezbędnym dostosowaniem tekstu w świetle nowego sformułowania instytucjonalnego zawartego w traktacie lizbońskim, który odnosi się do „Unii Europejskiej”.

4.1.2. Zgodnie z definicją „wewnątrzunijna dostawa towarów” oznacza „dostawę towarów dokonaną przez podatnika na rzecz podatnika lub osoby prawnej niebędącej podatnikiem, w ramach której towary są wysyłane lub transportowane przez dostawcę lub nabywcę towarów lub w ich imieniu na terytorium Unii z jednego państwa członkowskiego do innego państwa członkowskiego” ⁽⁷⁾.

4.1.3. Należy pamiętać, że to kompleksowe pojęcie nie będzie obejmować: (i) dostawy towarów z montażem lub instalacją, z próbnym uruchomieniem lub bez niego; (ii) dostaw towarów zwolnionych na mocy art. 148 lub 151 dyrektywy 2006/112/WE oraz (iii) dostaw objętych systemami zryczałtowanych stawek dla rolników ⁽⁸⁾. Tego rodzaju transakcje, jeśli mają charakter transgraniczny, nie są obecnie traktowane jako wewnątrzunijne dostawy i nabycia, a nowy tekst wniosku potwierdza ten szczególny mechanizm.

⁽⁶⁾ Zmiany art. 2–4 dyrektywy 2006/112/WE.

⁽⁷⁾ COM(2018) 329 final, s. 6.

⁽⁸⁾ Zmiany art. 14 dyrektywy 2006/112/WE.

4.1.4. EKES uważa wyżej wspomniane zwolnienia za użyteczne potwierdzenie przepisów już uwzględnionych w dyrektywie 2006/112/WE w odniesieniu do konkretnych towarów znajdujących się w wykazie, a zatem mogące zagwarantować spójność i pewność zasad dotyczących VAT na całym jednolitym rynku podczas początkowego wdrażania nowego systemu.

4.2. Uzupełnieniem pojęcia wewnątrzunijnej dostawy towarów jest dodanie w dyrektywie 2006/112/WE zapisu szczegółowego dotyczącego „miejsca dostawy towarów”, na podstawie którego określa się państwo członkowskie, w którym VAT jest należny. Obowiązujące ogólne zasady w tym zakresie zostały potwierdzone, ale z nowym wyjątkiem ⁽⁹⁾, zgodnie z którym „za miejsce wewnątrzunijnej dostawy towarów uznaje się miejsce, w którym towary te znajdują się w momencie zakończenia ich wysyłki lub transportu do nabywcy” ⁽¹⁰⁾.

4.2.1. EKES popiera zamiar dotyczący obu decyzji regulacyjnych Komisji, ponieważ są one wyraźnie ukierunkowane na rozwój nowego systemu opartego na miejscu przeznaczenia, a utrzymanie obszernych wyjątków, na podstawie zasady państwa członkowskiego pochodzenia, mogłyby zaszkodzić spójności nowej struktury VAT, tym samym zmniejszając przewidywalność prawa i prawdopodobnie zwiększając zarówno koszty przestrzegania przepisów ponoszone przez przedsiębiorstwa, jak i obciążenie administracyjne organów podatkowych.

4.2.2. Mimo to należy dodatkowo przeanalizować wpływ proponowanego systemu na przepływy pieniężne. Obecnie VAT z tytułu transgranicznej dostawy towarów między przedsiębiorstwami nie ma wpływu na przepływy pieniężne. Proponowany system spowoduje natomiast, że sprzedający uzyska dochód z tytułu przepływów pieniężnych, a kupujący poniesie koszty z tytułu przepływów pieniężnych ⁽¹¹⁾.

4.2.3. Koszt kapitału będzie jednak ogólnie wyższy, ponieważ czas odzyskania VAT będzie zawsze dłuższy niż okres zatrzymania VAT przez sprzedającego. Wynika to z faktu, że wiele państw członkowskich ma tendencję do odroczenia zwrotu VAT. Koszt kapitału będzie różnić się w zależności od okresów sprawozdawczych państw członkowskich, terminów płatności ustalonych przez krajowe organy podatkowe oraz skuteczności tych organów, jeśli chodzi o zwrot VAT kupującemu. Koszt kapitału jest szczególnie istotny dla małych państw członkowskich z wysokim poziomem eksportu.

4.2.4. Takie konsekwencje dotyczące przepływów pieniężnych i płynności europejskich przedsiębiorstw powinny zostać odpowiednio wzięte pod uwagę zarówno przez europejskie, jak i krajowe organy podatkowe, i należy się nimi skutecznie zająć w sposób pozwalający uniknąć opóźnień dotyczących zwrotów i związanych z tym kosztów. Zmiany w łańcuchach dostaw spowodowane wpływem na przepływy pieniężne stanowią zagrożenie dla płynności handlu wewnątrzunijnego i mogą utrudniać urzeczywistnienie jednolitego rynku.

4.3. Zasada, zgodnie z którą każdy podatnik dokonujący podlegającej opodatkowaniu dostawy towarów obowiązany jest do zapłaty VAT, pozostaje podstawą systemu VAT, z wyjątkiem niektórych wymienionych przypadków, uwzględnionych już w art. 193 dyrektywy 2006/112/WE, które zostały uzupełnione o nowe odstępstwo na mocy art. 194a. Zgodnie z tym odstępstwem w przypadku, gdy dostawca nie ma siedziby w państwie, w którym VAT jest należny, osobą zobowiązaną do zapłaty VAT jest osoba, której są dostarczane towary, o ile uzyskała ona status podatnika certyfikowanego ⁽¹²⁾.

4.3.1. W odniesieniu do podatników certyfikowanych EKES rozumie zamiar, zgodnie z którym przedsiębiorstwom o potwierdzonej wiarygodności podatkowej przysługuje możliwość korzystania z odpowiednich środków upraszczających. Jednak, jak zauważono w opinii ECO/442 Pakiet dotyczący podatku VAT (I), koncepcja podatnika certyfikowanego powinna być poparta jasnymi i przejrzystymi kryteriami wdrażania, umożliwiającymi przedsiębiorstwom, a zwłaszcza MŚP, korzystanie ze statusu podatnika certyfikowanego.

4.3.2. Komitet podkreśla, że aby osiągnąć oczekiwane korzyści, należy umożliwić podatnikowi, który przenosi świadczenia złożone, stosowanie przewidzianych uproszczeń na każdym etapie transakcji. W wyniku wymuszenia fikcyjnego podziału transakcji zamierzone uproszczenie może stać się utrudnieniem.

⁽⁹⁾ Określonym w art. 35a dyrektywy 2006/112/WE.

⁽¹⁰⁾ COM(2018) 329 final, s. 7.

⁽¹¹⁾ Jeśli sprzedający będzie musiał zapłacić VAT przed otrzymaniem kwoty od kupującego, odnotuje on ujemny przepływ gotówki, a zatem poniesie koszt.

⁽¹²⁾ Zmiany art. 193, 194a dyrektywy 2006/112/WE.

4.3.3. W związku z tym istotne jest wdrożenie zharmonizowanych, jasnych i proporcjonalnych kryteriów we wszystkich państwach członkowskich, aby zapewnić jak najszerszy dostęp do statusu podatnika certyfikowanego. Jednocześnie Komisja Europejska powinna uważnie monitorować funkcjonowanie statusu podatnika certyfikowanego, aby uniknąć możliwych nadużyć i braku jednolitości regulacyjnej, zwłaszcza w początkowych miesiącach stosowania.

4.3.4. Aby osiągnąć cel systemu, korzystne byłoby zharmonizowanie ram czasowych, w których państwa członkowskie muszą rozpatrzyć wnioski o uzyskanie statusu podatnika certyfikowanego. Państwa członkowskie powinny bezzwłocznie rozpatrywać wnioski o uzyskanie statusu podatnika certyfikowanego, aby umożliwić przedsiębiorstwom kontynuację działalności bez niepotrzebnych przerw, opóźnień i obciążeń administracyjnych spowodowanych niepewnością.

4.3.5. Ponadto EKES wyraża obawę, że obecny wniosek może okazać się zbyt dużą przeszkodą zarówno dla MŚP, jak i przedsiębiorstw typu start-up. EKES uważa, że wszystkie transgraniczne dostawy towarów między przedsiębiorstwami powinny odbywać się w ramach systemu odwrotnego obciążenia, do czasu aż docelowy system zostanie w pełni wdrożony, a zwrot VAT będzie odbywał się terminowo.

4.4. Zaproponowane przez Komisję wyeliminowanie informacji podsumowujących dotyczących VAT w zakresie towarów jest zgodne z nową strukturą VAT, która przywraca właściwość VAT dotyczącą samokontroli. Z drugiej strony, potwierdzenie informacji podsumowujących w zakresie usług jest zgodne z decyzją Komisji o wdrożeniu planu działania w dwóch różnych krokach ⁽¹³⁾.

4.4.1. EKES popiera zaproponowane przez Komisję zmiany mające umożliwić państwom członkowskim uproszczenie obowiązku przedkładania informacji podsumowujących, ponieważ można oczekiwać, że uproszczenie to ograniczy biurokrację i koszty operacyjne europejskich przedsiębiorstw. Podkreśla jednak, że takie środki upraszczające powinny być odpowiednio opracowane, aby uniknąć popełniania nadużyć przez przedsiębiorstwa, biorąc pod uwagę zwłaszcza fakt, że osiągnięciu uproszczonego systemu może znacznie sprzyjać zwiększone wykorzystanie faktur elektronicznych w ramach krajowych systemów podatkowych.

4.4.2. Obecna procedura szczególna dla wewnątrzunijnej sprzedaży towarów na odległość oraz dla usług świadczonych przez podatników na terytorium Unii, ale nie na terytorium państw członkowskich konsumpcji, podlega znacznym zmianom w celu wdrożenia zasady systemu pojedynczej rejestracji w odniesieniu do deklaracji, płatności i odliczania podatku.

4.5. Począwszy od dnia 1 stycznia 2021 r., podatnik zarejestrowany w państwie członkowskim identyfikacji będzie mógł składać drogą elektroniczną w ramach małego punktu kompleksowej obsługi (MOSS) kwartalne deklaracje VAT dotyczące dostaw usług i wewnątrzunijnej sprzedaży towarów na odległość na rzecz osób niepodlegających opodatkowaniu w innym państwie członkowskim (państwie członkowskim konsumpcji) wraz z kwotą należnego VAT ⁽¹⁴⁾.

4.5.1. Następnie państwo członkowskie identyfikacji będzie przekazywać te deklaracje wraz z zapłaconą kwotą VAT państwu członkowskiemu konsumpcji, unikając tym samym potrzeby rejestracji podatników w państwie członkowskim konsumpcji.

4.5.2. Zakres transakcji objętych takim mechanizmem zostaje zwiększony i rozszerzony z transakcji między przedsiębiorcami i konsumentami na transakcje między przedsiębiorstwami (obiektywne rozszerzenie) oraz udostępniony również podatnikom mającym siedzibę poza UE, którzy wyznaczają pośrednika w UE odpowiedzialnego za płatność VAT i związane z tym obowiązki (subiektywne rozszerzenie).

4.5.3. Podatnicy stosujący powyższą procedurę składają miesięczne deklaracje VAT w ramach punktu kompleksowej obsługi, gdy ich roczny obrót jest wyższy niż 2,5 mln EUR.

4.5.4. Możliwość odliczenia podatku VAT, a także uzyskania zwrotu VAT od państwa członkowskiego w ramach punktu kompleksowej obsługi sprzyja skutecznej koncentracji w jednym miejscu kilku zobowiązań z tytułu VAT przez zarówno podatników, jak i organy administracji podatkowej.

⁽¹³⁾ Zmiany art. 262–271 dyrektywy 2006/112/WE.

⁽¹⁴⁾ Zmiany art. 358–369 dyrektywy 2006/112/WE.

4.5.5. Komitet pozytywnie postrzega to, że nowa procedura uwzględniająca odliczenie będzie uproszczona i umożliwi podatnikowi zapłatę kwoty netto VAT ⁽¹⁵⁾ w każdym państwie członkowskim opodatkowania.

4.5.6. Z drugiej strony możliwość odliczenia zwiększa potrzebę pewności prawnej i kompletności informacji dostępnych dla organów podatkowych, a tym samym uzasadnia propozycję Komisji dotyczącą uzupełnienia deklaracji VAT przekazywanej w punkcie kompleksowej obsługi o dodatkowe informacje, w tym: (i) łączną kwotę wymagalnego podatku VAT od dostaw towarów i świadczenia usług, od których podatnik jako odbiorca jest zobowiązany opłacić podatek, lub od importu towarów, jeżeli państwo członkowskie korzysta z możliwości przewidzianej w art. 211 akapit drugi; (ii) VAT, w odniesieniu do którego dokonywane jest odliczenie; (iii) zmiany dotyczące poprzednich okresów rozliczeniowych oraz (iv) kwotę netto VAT, która ma zostać zapłacona, zwrócona lub zapisana na konto.

4.5.7. Funkcjonujący mechanizm kompleksowej obsługi jest istotną częścią systemu opartego na miejscu przeznaczenia. Bez w pełni rozwiniętego punktu kompleksowej obsługi, opierającego się na audytach przeprowadzanych w kraju pochodzenia, skalowalnych uproszczeniach oraz możliwości kompensowania naliczonego podatku VAT ze wszystkich państw członkowskich każdy system oparty na miejscu przeznaczenia doprowadzi do radykalnego zwiększenia obciążeń administracyjnych, zwłaszcza dla MŚP.

4.5.8. Należy odpowiednio wziąć pod uwagę pierwsze wyniki funkcjonowania mechanizmu małych punktów kompleksowej obsługi, obowiązującego od dnia 1 stycznia 2015 r. w zakresie usług telekomunikacyjnych, nadawczych i elektronicznych i mającego obejmować wszystkie transakcje między przedsiębiorcami i konsumentami w handlu elektronicznym ⁽¹⁶⁾, w celu osiągnięcia solidnego i w pełni funkcjonującego punktu kompleksowej obsługi z rozszerzonym i znaczącym zakresem zastosowania w oparciu o określone rezultaty uzyskane do tej pory dzięki zastosowaniu tego narzędzia w konkretnych sektorach lub branżach.

4.5.9. Ponadto EKES zaleca stosowne inwestycje w sprzęt i oprogramowanie IT w celu odpowiedniego rozwinięcia solidnego i niezawodnego punktu kompleksowej obsługi, w którym możliwe jest efektywne zarządzanie znaczną ilością praktycznych informacji, gwarantujące szybkie i bezpieczne funkcjonowanie systemu z korzyścią zarówno dla europejskich przedsiębiorstw, jak i dla organów administracji podatkowej. Takie inwestycje mają strategiczne znaczenie dla uniknięcia niekorzystnych rezultatów w okresie przechodzenia ze starego systemu na nowy, co będzie wiązać się ze znaczącymi kosztami adaptacyjnymi, które w miarę możliwości powinny zostać zminimalizowane poprzez odpowiednią cyfryzację.

Bruksela, dnia 24 stycznia 2019 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecz-
nego
Luca JAHIER

⁽¹⁵⁾ Należny VAT pomniejszony o VAT podlegający rozliczeniu.

⁽¹⁶⁾ Umożliwienie przedsiębiorstwom świadczącym usługi telekomunikacyjne, usługi transmisji telewizyjnej i radiowej oraz usługi świadczone drogą elektroniczną na rzecz osób niebędących podatnikami w państwach członkowskich, w których przedsiębiorstwa te nie mają siedziby, rozliczania VAT należnego od takich dostaw za pośrednictwem portalu internetowego w państwie członkowskim, w którym są one zidentyfikowane.